

İthalat ve İhracat Yönetimi

I. Bölüm

Giriş

- Dış Ticaret kavramı
- Dış Ticarete taraflar ve fonksiyonları

Türk Parasını Kıymetini Koruma Kanunu

- Ülkemizde kambiyo denetleme sisteminin kaynağını oluşturan 1567 sayılı “Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki” kanun 20.02.1930 tarihinde kabul edilerek 25.03.1930 tarih,1433 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

- Ülkemizde kambiyo denetleme sisteminin kaynağı, Amerikada başlayan ve kara Perşembe diye adlandırılan 1929 yılındaki borsa bunalımına dayanmaktadır. Bunalımın doğurduğu ekonomik sıkıntılar ülkemizde etkisi altına almıştır. Bu dönemde hızla sürdürülmekte olan altyapı yatırımları için yapılan ithalat ülkemizin ödemeler dengesinin bozulmasına neden olmuştur.

Ödemeler Bilançosu

- Belirli bir dönemde, bir ülkede yerleşik kişilerle, başka ülkede yerleşik kişiler arasında karşılıklı olarak yapılan tüm iktisadi işlemleri sistematik bir biçimde gösteren istatistik tablosuna o ülkenin ödemeler bilançosu (Balance of Payments) adı verilir.

Ödemeler Bilançosunun önemli kalemleri

- Cari işlemler hesabı
- Sermaye ve finans hesabı
- Rezerv varlıklar

Cari İşlemler Hesabı

- Genel mal ticareti (ithalat,ihracat,bavul tic. Vs.)
- Görünmeyen kalemler
(Hizmet,navlun,turizm,işçi gelirleri vs.)

Sermaye ve finans hesabı

- Doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları, diğer yatırımlar.

Rezerv Varlıklar

- Altın ve döviz rezervleri

Açık Bilanço Tedbirleri

- Devalüasyon
- Mali denetimler(kambiyo denetimi,gümrük vergileri,teşvikler,sübvansiyon)
- Ticari denetimler(kotalar,ithalat yasakları)
- Finansman

IMF

- 1944 yılında Bretton Woods toplantısında kurulması kararlaştırılmış ve 1947 yılında faaliyete geçmiştir.
- Amacı ödemeler dengesi bozuk olan ülkelere mali yardımlar sağlamaktır.
- Dış ticaret kısıtlamalarının azaltılması ve ülke parasının değerinin arttırılması yönünde teşvikte bulunmaktadır.

Dünya Bankası

- 1944 yılında Bretton Woods'da kurulmuştur. Amacı az gelişmiş ülkelerdeki büyük tutarlı projeleri finanse etmektir.

GATT

- 1947 yılında yapılan ve ülkemizde dahil 47 ülkenin katıldığı anlaşmada gümrük vergilerinin zaman içinde kaldırılması hedeflenmiştir.

Gümrük Birliği

- Gümrük birliği ve serbest ticaret alanı arasındaki fark, gümrük birliğinde daha ileri ve daha yüksek düzeyde ekonomik bütünleşmenin arzu edilmesidir. Bu amaçla, gümrük birliği, (serbest ticaret alanı için olduğu gibi) malların devletler arasında serbestçe dolaştığı bir düzenlemeden ibaret değildir, fakat aynı zamanda, devletlerin üçüncü ülkelerle olan ticaret konusunda ortak bir ticari politika uyguladıkları bir düzenlemedir.

Dünya Ticaret Örgütü

- Çok taraflı ticaret sisteminin yasal ve kurumsal organıdır. WTO, hükümetlerin iç ticaret yasalarını ve düzenlemelerini nasıl yapacakları hususunda yasal bir çerçeveye ortaya koymaktadır ve toplu görüşmeler ve müzakereler yoluyla ülkeler arasında ticari ilişkilerin geliştirildiği bir platformdur

EFTA

- **EFTA**, (Avrupa Serbest Ticaret Birliği) 3 Mayıs 1960 yılında Avrupa Birliği'ne bir alternatif olarak kurulmuş, günümüzde 4 Avrupa ülkesinin üye olduğu bir uluslararası ticaret örgütüdür. Kurucular dahil üyelerinin çoğu EFTA'dan ayrılarak AB'ye girmiştir.
- Üye ülkeler: Norveç, İsviçre, İzlanda ve Lihtenştayn'dir. Merkezi: Cenova'dadır. Norveç ve İsviçre EFTA'dan ayrılarak AB'ye girmek istememektedir.

Döviz

- Ülkelerin elinde bulunan madeni ve kağıt para şeklindeki bütün ülke paraları ve bu paralarla ödemeyi sağlayan her türlü hesap, belge vasıtaların tümüne döviz adı verilmektedir.

Efektif

- Kağıt para şeklindeki yabancı ülke paralarıdır.

Kambiyo

- Milli paranın yabancı paralarla ilgili işlemlerde kullanılmasıdır.

Konvertibilite

- Paraların diğer paralara ve altına hiçbir kısıtlamaya tabi tutulmaksızın çevrilebilmesine denir. Konvertibl paralar uluslar arası ödeme vasıtası niteliği taşır.

Kredi

- Bir bankanın bir kişiye nakit olarak bir parayı ödünç vermesi ya da kişiye kefil olmasına (yani kendi itibarını ödünç olarak ortaya koyması-gayrinakti) verilen isimdir.

Serbest Bölgeler

- Bir ülkenin sınırları içinde olmakla beraber, gümrük sınırları dışında kalan, mali ve ekonomik devlet düzenlemelerinin tamamen ortadan kaldırıldığı veya kısmen uygulandığı bölgelerdir.

Dış Ticarete Riskler

- Ülke Riski
- Kur Riski
- Ticari Risk
- Taşıma Riski

Ülke Riski

- Dış ticaret yapılan ülkede ekonomik,sosyal ve politik şartlarda meydana gelebilecek değişiklikler.

Kur Riski

- İthalatçı ülke para birimi ile ihracatçı ülke para birimi arasında uzun vadede oluşacak kur farklarının yaratacağı risktir.

Ticari Risk

- Borçlunun ödeme gücüne düşmesi, devletleşmesi, kapatılması
- Karşı firmanın kötü niyetli olması

Taşıma Riski

- Çalınma
- Bozulma
- Çürüme
- Geç ulaşma
- Kaybolma
- Vs.

Force Majeure (Mücbir Sebep)

- Hukukta, bir sorumluluğun yerine getirilmesini kısmen veya tamamen, geçici veya daimi surette engelleyen, bu niteliği dolayısıyla sorumluluğu kaldıran veya yerine getirilmesini ve vadesini geciktiren veya sorumluluğun niteliğini değiştiren kişinin önceden beklemediği ve tahmin edemeyeceği, beklese ve tahmin etse bile engelleyemeyeceği dıştan gelen olağanüstü nitelikte bir olay, olgu veya durumdur.